

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LXXII. De capacitate Canonicoꝝ Regularium ad beneficia secularia
obtinenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

...limitationem gratiam
...obediendi: sed propter ali-
...an ab uno, totus presb-
...ac plenarie reuere-
...omnes eligendi: si
...per quosdam iudice-
...satum Palati Aposto-
...las, & ipsorum Ordina-
...uilibet quatuor aliter in-
...late, & autoritate in-
...quoque, & inane. In-
...manu autoritate facere,
...tentari. Quatuor dicta
...sunt, seu cum Vicepre-
...ant. Apoll. Genit. adu-
...ftri Episcopi Ludouic. h-
...fphala scripta nunc sunt
...rel dicit, aut vna eorum
...te littera, & in ea con-
...da opus fuerit, si quocum-
...oriam, vel aliam rem
...er publicitate, & in
...te praesidio assistentia, iu-
...Canonice, homine
...& singulis in praesentem
...sifici sunt, & quilibet. Non
...in aliquem dispo- per qu-
...perturbati, & iniquitate
...rebetur, ac praesentem
...poras Ecclesiasticas, ali-
...appellatone possunt. Com-
...super huiusmodi seruo
...& perna ipsa inuoluntate
...iterato vobis agnoscit
...si opus fuerit, ex illa licta
...l. rec. pp. Bonifacii praedicti
...ueat, ne qui extra iura
...nisi in certis excessu casu,
...a sine sua licta, ad huius-
...a Sede Apoll. deputati: cum
...in quibus deputati sunt,
...dere, aut alij, vel ap-
...ent, ac de duali dicit in
...modo vltra tres datas quo-
...cium non trahatur, in ali-
...us, ac Synodaliu. Causa
...eraliter constituta, &
...inuenio, & inuenio in-
...itate alia reuocari, statim
...in memorabilibus, prae-
...litis Apostolicis quibus
...Capitula, Collegia, monas-
...que superioribus, & per-
...& foris, ac cum quibus
...etiam derogat, & in
...us, motu, carnis, & postea
...ualiter coactis, & appo-
...notus, actioni de his curant.

...tore tenentis specialiter, & expressa mentio,
...sua quatuor alia expressa habenda, aut aliqua alia ex-
...posita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmo-
...dum si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, ac for-
...mali trada obferuata, inserti forent eisdem presen-
...tibus, pro sufficienter expressis habentes, illi alias in suo
...iudicio per manus fieri, hac vice duntaxat specialiter, &
...expressa derogant. Contrarij quibuscumque, aut si a-
...liqua communiter, vel diuisim ab Apostolica sit Sede
...interdum, quod interdum, suspendi, vel excommunicari
...non possunt, per litteras Apostolicas non facientes plenam,
...et expressam de verbo ad verbum de indulto huiusmodi
...mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
...penam nostram declarationis, statuti, ordinationis, in-
...hibitionis, decreti, mandati, & derogationis infringere,
...vel eius tenore aliquo contrarij. Si quis autem hoc ar-
...tere se presumpserit, indignationem Omnipotentis
...Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se
...sciatur incursurum. Datum Roma apud sanctum Pe-
...trum anno Incarnationis Dominicae 1720. 10. Calend. Iu-
...lii, Pontificatus nostri anno 5. CC. Alp. Dia. 10. de
...Manse pro comp. G. Delgado, V. Macaran. Al. x. Pere-
...grino. A. Contraven. Ru. Bonifolus. C. Math. à tergo in
...vltima registratum in Cam. Apoll. lu. Mandosius.

...Cetera tertium articulum seu dubium, an ca-
...nonici regulares praecedere possint, & de-
...beant canonicos siue clericos seculares, difficul-
...tatur, quia pro parte negatiua facit, quod
...membra laicorum caput sequuntur, vnde cum cleri-
...ci seu canonici seculares habeant caput dignius,
...qui est Episcopus, qui omnes clericos siue regu-
...lares, siue seculares antecedit, etiam seculares tui
...cum sequentes, clericos regulares praecedere de-
...beant. Verum pro contraria parte affirmatiua
...facit, quia quibus illorum institutionis, & clericis
...qui per se illis competit, nam canonici regu-
...lares sunt essentialiter clerici, & sic quoad hoc,
...pari sunt ipsis clericis secularibus. Sunt autem
...quoad institutionem priores, & antiquiores cle-
...rici seculares, quia omnes clerici ab initio e-
...sunt regulares, & clerici seculares orti sunt ex re-
...gularibus, vt supra in principio huius secundi li-
...bri deduximus. Ergo canonici regulares sunt
...praefertendi iuxta regulam vulgatam: Prior tem-
...poris prior in iure, & alia superius hoc eodem li-
...bro cap. 30. notata. Et confirmatur ratio, quia si-
...cut nullus ex propria maiestate debet commodum
...reputare, ita nullus perfectior in bono statu
...debet fieri deterioris, & inferioris conditionis:
...canonici autem regulares permanent in bono
...statu clericorum primitiue Ecclesiae, ergo non
...debent fieri deterioris, & inferioris conditionis
...a clericis secularibus, qui ab illo statu descuerunt.
...Confirmatur secundo, quia de facto canonici regu-
...lares sanctae Mariae de Columna Casaraugu-
...stanae per sententiam latam in Generalibus Regni
...Aragoniarum comitijs supra cap. 30. recitata,
...& ex antiqua consuetudine omnes canonicos, &
...clericos seculares totius Regni Aragoniarum,

...exceptis Metropolitanis Ecclesia Casaraugusta-
...nae praecedunt, & cum ipsis Metropolitanis pares
...incedunt in publicis processionibus, & alij etiam
...in alijs Ciuitatibus canonicos seculares praecedere
...consecuerunt. Imo Pius V. in motu proprio
...nunc recitato fatetur, ipsos canonicos regulares
...merito praetendere posse omnes alias personas
...Ecclesiasticas tam seculares, quam regulares in
...processionibus, & actibus publicis praecedere de-
...bere. In hac controuersia, in qua hinc inde sunt
...validissimae rationes, me non est articulum defi-
...nire, sufficiteque dubitandi rationes attigisse. op-
...timum autem erit, vniuersusque iura, & lauda-
...biles consuetudines locorum cum moderamine
...inculpatæ tutelæ vnumquodque collegium pro
...viribus tueri.

CAPVT SEPTVAGE-
SIMVM SECVNDVM.

*Canonicos Regulares sine speciali
dispensatione obtenta a Sede
Apostolica, cum sola licentia
suorum Superiorum Regula-
rium, posse beneficia secularia,
etiam in titulum obtinere.*

...Lterum caput, ex quo cano-
...nici ordinis dignitas, & emi-
...nentia dignoscitur, est capa-
...citas, siue aptitudo ad quatuor
...beneficia etiam secularia tum
...regenda, tum in titulum ob-
...tinenda, quae canonicis regularibus inest ex vi il-
...lorum professionis absque aliqua speciali Sedis
...Apostolicae dispensatione, vel concessione, de
...qua nunc consequenter aliquid breuiter dictu-
...rus, ante omnia praemittito beneficia Ecclesiastica
...esse in duplici differentia, nam alia sunt, quae ha-
...bent annexam curam, & regimen animarum, quae
...vulgo Curata nuncupamus, alia, quae tale regimen
...adiunctum non habent, quae ideo vocantur
...beneficia simplicia, quae tamen sunt in duplici
...differentia: nam alia sunt, quae vocantur dignita-
...tes, vel quae dignitatem adiunctam habent, vt
...Archidiaconatus, Praepositura, Decanatus, & si-
...milium in Ecclesijs Cathedralibus, siue Colle-
...giatis: alia vero, quae neque sunt dignitates, neque
...dignitatem adiunctam habent, vt simplices ca-
...nonicatus, capellania, & id genus, & quoniam
...non eodem modo de omnibus antedictis gene-
...ribus beneficiorum loquuntur Doctores: ideo
...distincte de singulis generibus dicendum erit, &
...Primo quod spectat ad beneficia, quae animarum
...secularium curam, & regimen adiunctum ha-
...bent, resolute dicendum est, canonicos regulares

de iure

de iure communi absque speciali dispensatione Sedis Apostolica habita licentia à suis Superioribus regularibus, posse ad huiusmodi beneficia secularia admitti, & promoueri. Hæc assertio, quæ verissima est, probatur primò ratione demonstrationis deducta ex ipsamet natura institutionis, & ordinis ipsorum canonicorum regularium, quæ sola bene inspecta, sufficit non solum ad hanc veritatem in meridiana luce collocandâ, verum etiam ad omnes casillos soluendos, quos sciolus quidam nouiter excogitauerunt. nam canonici regulares essentialiter sunt clerici, & de veris, & antiquis clericis à sanctis Apostolis ad regendas Ecclesias institutis, imò in ipsis canonicis regularibus nobilius viget, ac splendet institutum canonicorum clericorum, qui ab Apostolis, & illorum successoribus ad regendas Ecclesias, & animarum curam gerendam fuerunt instituti. Ergo canonici regulares ex vi illorum institutionis, & ex intrinseca natura quæ sunt capaces regiminis omnium Ecclesiarum, & animarum secularium, sicut quilibet clericus secularis. Hanc rationem insinuat D. Thom. in 2. 2. q. 189. art. 8. ad secundum ponens hoc discrimen inter canonicos regulares, & monachos, quòd canonici regulares per se sunt instituti, & ordinati ad ea, quæ aguntur in diuinis mysterijs: & idè per se illis competit, ut sint clerici religiosi, ad quæ per se non sunt ordinati monachi, & idè illis per se non competit, ut sint clerici, sed solum ex accidenti. Declaratur eadem ratio, & roboratur.

In primitiua Ecclesia omnes Ecclesie siue curam animarum habentes, siue non habentes, regerentur per canonicos regulares, quia nulli alij præter illos erant clerici in Ecclesia Dei, ut ex dictis in principio huius libri apparet. Ergo etiam modò sunt capaces regiminis Ecclesiarum, quæcunque illæ sint, quemadmodum & tunc erant. Sequela patet, quia nemo perseverans in bono statu debet per hoc fieri deterioris conditionis, sicut nemo, in eo quod malè facit, debet fieri melioris conditionis, ut dicitur in l. non solum ff. de noxialibus actionibus. Ergo canonici regulares, qui perseverauerunt in bono statu clericorum apostolicorum, non sunt effecti deterioris conditionis, neque minus capaces cuiuscunque regiminis animarum, & Ecclesiarum, quam essent tempore Apostolorum, & in primitiua Ecclesia. Neque clerici seculares, per hoc, quòd perfectionem vitæ regularis primorum nascens Ecclesie clericorum abiecerunt, facti sunt magis apti, & idonei ad curam animarum gerendam, quam illi qui in bono statu permanserunt.

II. **C**onfirmatur autem ratio ex vfu, qui rem dubiam declarat. ante exortas congregationes reformatas, quæ nunc cernuntur in Ecclesia, certum est, maiorem partem Ecclesiarum, siue cathedralium, siue non cathedralium per canoni-

cos regulares regi consueuisse, cum omnes sint cathedrales, & parochiales in Italia, Gallijs, Hispanijs, Anglia, Hybernia, & Germania essent regulares. post exortas verò reformationes, & congregationes reformatas in tantum abstin, ut Episcopi, & Romani Pontifices censuerint canonicos regulares effectos incapaces talis regiminis Ecclesiarum etiam secularium, ut certatum innomeras parochiales illis regendas tradiderint, quinimò à secularibus eas auferentes, perpetuo ipsorum regularium regimini subdidit, ut patet de nostra Lateranensi, de Frigidiana, de Mortariensi, & alijs Italicis, quæ plurimas adhuc parochiales ab antiquo tempore sibi collatas retinent. Idem patet de congregationibus Gallicanis, nam congregatio S. Rufi, & S. Laurentij de Vitiis, siue de Plebe Martyrum complures parochiales habebant, quarum multas adhuc retinent, ut patet ex illarum priuilegijs supra narratis, idem verò de reliquis dicendū. Nec obstat, quòd Scoti quidam dicant, has parochiales per vniuersum ex secularibus effectas fuisse regulares. Illi enim dicentes, nodum difficultatis, & vim rationis attingunt: nodus enim difficultatis est posuit in hoc, an canonicus regularis ex sua institutione sit aptus ad regimen animarum personarum secularium, nam si est aptus, tam potest regere parochias, quæ non sunt vnitas suo ordinis, quam quæ sunt vnitas: etsi enim parochia per hoc, quòd vnitas monasterio, dicatur fieri regularis ex parte Rectoris, non tamen sit regularis ex parte coram, qui reguntur: nam Parochiani ita sunt seculares in parochijs vnitis monasterijs, & quæ reguntur per regulares, sicut in parochijs, quæ non sunt vnitas, & reguntur per seculares. quare si canonicus regularis repugnat regimen animarum, quod repugnat regere parochias suo monasterio vnitas, sicut repugnat regere non vnitas: & si non repugnat regere vnitas, nec etiam repugnat regere non vnitas. Quod adhuc magis exprimitur, nam quia monachis ex vi illorum institutionis non conuenit regimen animarum, cap. Monachus, & cap. Alia 16. quæst. 1. quia monachi est doceri, & pasci, non docere, & pascere, ut ibi dicitur: ideo Ecclesia parochiales eorum monasterijs vnitas, non reguntur per monachos, sed per clericos ab ipsius monasterijs deputandos, ut tradunt Doctores post text. cap. Monachi, cum glossa de statu monachorum, ne singuli per villas, & oppida vagentur, ut ibi dicitur, in text. & est textus expressus cap. 1. de capellis monachorum, qui est acceptus ex Concilio Claramont. sub Urbano 11. Ergo ex contrario canonici regulares, quia ex vi illorum institutionis sunt idonei ad regimen animarum, & quæ præfici possunt Ecclesijs non vnitis, facti præficiuntur vnitis: & ita conceptis verbis videtur dicere Innocentius III. in cap. Quod Dei timorem, de statu monachorum, ubi inquit,

lo
ve
in
ra
gu
ut
re
ti
ni
fo
ar
E
n
li
co
L
gu
ca
qu
ra
str
co
ve
te
no
ri
no
no
ca
ve
no
ip
lar
cl
na
ri
la
se
vie
spe
dic
tici
illa
rici
fun
ex
ter
est
ext
inet
vt
d
sals
vel
om
res

lo
ve
in
ra
gu
ut
re
ti
ni
fo
ar
E
n
li
co
L
gu
ca
qu
ra
str
co
ve
te
no
ri
no
no
ca
ve
no
ip
lar
cl
na
ri
la
se
vie
spe
dic
tici
illa
rici
fun
ex
ter
est
ext
inet
vt
d
sals
vel
om
res

lo
ve
in
ra
gu
ut
re
ti
ni
fo
ar
E
n
li
co
L
gu
ca
qu
ra
str
co
ve
te
no
ri
no
no
ca
ve
no
ip
lar
cl
na
ri
la
se
vie
spe
dic
tici
illa
rici
fun
ex
ter
est
ext
inet
vt
d
sals
vel
om
res

lo
ve
in
ra
gu
ut
re
ti
ni
fo
ar
E
n
li
co
L
gu
ca
qu
ra
str
co
ve
te
no
ri
no
no
ca
ve
no
ip
lar
cl
na
ri
la
se
vie
spe
dic
tici
illa
rici
fun
ex
ter
est
ext
inet
vt
d
sals
vel
om
res

culle, cum omnes f...
es in Italia, Gallia, H...
ia, & Germania esse...
verò reformatio...
tas in tantum ab...
ntifices censuerunt...
incapaces talis regim...
arium, vceratim inno...
regenda trans...
tas auferentes, p...
gimini subd...
si, de Frigidiana, de M...
quæ plurimas ad...
pore sibi collas...
gregationibus Gallic...
Ruh, & S. Lateran...
tyrum complures pa...
multas aduoc...
legijs supra narra...
Nec obstat, quod Sc...
ochiales per vniou...
sse regulares. Illi em...
cultas, & vim rati...
difficultatis est p...
laris ex sua instit...
narum personarum...
tas, tam potest reg...
suo ordin, quæ p...
parochia per hoc, quod...
tur fieri regulari...
sit regularis ex p...
ochiani ita sunt...
onaliter, & quæ reg...
parochijs, quæ non...
seculares, quæ si...
regimen animarum, quæ...
chias suo monastio...
regere non vult...
tas, nec etiam rep...
Quod adhuc magis...
onachis ex vi illor...
acneit regimen...
esp. Alia 16. quæ...
& pasci, non de...
ur: ideo Ecclesia...
reijs vult, non reg...
clericos ab ip...
, vt tradunt Doct...
cum glossa de l...
villas, & oppida...
ext. & est textus...
achorum, qui est...
ont sub Vrbaro II. Ergo...
regulares, quia ex...
onei ad regimen...
E. c. d. s. p. non vult...
& ita conceptus...
ius III. in cap. Quod...
monachorum, vbi...
quod

quod licet in Concilio Lateranensi cautum sit ne
monachi singuli per villas & oppida per quacun-
que parochiales ponantur Ecclesias, hoc tamen
non prohibetur canonicis regularibus, qui regula-
riter in sacris locis
Tertio principaliter probatur eadem veritas
per textum expressum proximè allegatum
in dicto cap. Quod Dei timorem, vbi Summus
Pontifex hanc causam in terminis resoluit, cum e-
tiam quæritum fuisse, an Plebanus S. Gauii, qui
de sua conuersione promissionem fecerat in ma-
nibus Prioris S. Victoris Bononicensis ordinis ca-
nonicorum regularium, posset post emissam pro-
fessionem Plebanatum retinere, Pontifex asse-
runt respondit, dictum Plebanum licet posse
in suo Plebanatu, & regimine animarum mane-
re, dummodo si fieri posset, vnum socium sui or-
dinis haberet, quia licet sit interdictum mona-
chis, hoc tamen non est vetitum canonicis regu-
laribus, quia regula inferiunt laxiori. vbi vides,
quæritum canonicorum regularium ad regen-
dum Parochiales in natura, & essentia illorum re-
gularium, ac instituti fundari, & textus est clarus, per-
tinet ad hoc propositum ponderatus, & alle-
gatus ab Abbate ibidem, & à Dominis Auditores
Rotæ Romanæ in Decisionibus statim sub-
iudicatis.
Dicitur, Pontificem non concedere, quod ca-
nonicis regularibus post emissam professionem pos-
sent beneficium seculare obtinere, sed solum per-
mittere, vt qui antea seculare beneficium habe-
bant, possint profiteri, & illud retinere. Verùm hoc
alibi refert, cum sint paria, retinere beneficium
prius habitum post emissam professionem, & no-
uum adipisci, immo ex hoc textu colligitur eui-
denter, clericum secularem habentem benefi-
cium curatum posse religionem canonicorum
regularium ingredi, & profiteri, retento nihilom-
inus beneficio seculari, accedente tamen con-
sensus sui Superioris regularis, ac etiam Episcopi,
in cuius diocesi est beneficium, quod licet videat-
ur non nouum, habetur tamen ex dicto textu, vt le-
gati patet.
Quartò probatur eadem assertio alia euiden-
tiori ratione, quia vnicuique licitum est, quod
eius non nullum ius prohibetur, neque per aliquid
ei reprobatur: sed canonicis regularibus, dummodo
habeant sufficientem doctrinam, & vite probita-
tionem, & licentiam à suo prælato regulari, ex nullo
capite repugnat assumi ad regimen animarum
personarum secularium. Quod probatur indu-
ctione, nam primò hoc illi non repugnat ex na-
tura sui instituti, & quia canonici regulares per se
sunt clerici, & ex primaria illorum institutione
ad sacramenta populis ministranda, verbum Dei
predicandum & populum Dei pascendum, & re-
gendum institui, cum illi fuerint primi Ecclesi-
arum Rectores in Ecclesia Dei per SS. Apосто-

los, & illorum successores constituti, ac ordinati,
vt sæpè dictum fuit. non etiam repugnat illorum
instituto, quod soli per villas, & oppida discur-
rant occasione regiminis animarum, sicut repu-
gnat monachis, quia canonici regulares inferui-
unt regulæ laxiori, vt dicit text. qui cõsultò hanc
repugnantiam sustulit in dicto cap. Quod Dei
timorem. Secundò non repugnat eisdem cano-
nicis regularibus tale regimen ex vi illorum pro-
fessionis, tum quia non repugnat post emissam
professionem manere in regimine parochialis
antea habitæ ex dicto cap. Quod Dei timorem.
Ergo non repugnat post emissam professionem
nouam parochialem obtinere: tum quia non nul-
li canonici regulares in eorum professione con-
ceptis verbis hoc expriment, præsertim nostri
Lateranenses: nam in forma nostræ professionis,
quæ habetur lib. 1. nostrarum Constitutionum
cap. 42. hoc formalia verba exprimentur: *Et
quod nunquam absque licentia Capituli Generalis, vel
eius auctoritate fungentis aliquod cum cura, vel sine cu-
ra beneficium acceptabo intue, vel extra ordinem no-
strum, renouando omnia iuribus, & privilegijs, &
confructibus in contrarium mihi competentibus,
vel quomodolibet competitur.* Et hac forma pro-
ficienti semper vsi sunt nostri canonici ab initio
nostræ reformationis vsque in præsens, vt vide-
ri potest in antiquis Constitutionibus ante an-
nos 180. editis, quarum exemplum in Pergame-
no per ea tempora scriptum habeo: quod indicat,
hunc modum proficendi apud nostros esse
vetustissimum. Tertio non repugnat eisdem cano-
nicis regularibus tale regimen ex qualitate
ipsius regiminis; quia regimen animarum seculari-
um solum requirit ac postulat, vt Rector sit
clericus, habens sufficientem scientiam, & bonam
conscientiam: hæc autem omnia cæteris pari-
bus supponuntur nobilior inesse clerico regula-
ri, quàm seculari, sicut status clerici regularis
est perfectior, & excellentior statu clericorum
secularium. Immo de facto, & per experientiam
videmus hæc tria perfectius, & nobilior inesse
clericis regularibus, quàm secularibus. nã quod
spectat ad clericatum, clerici seculares cætenus
dicuntur clerici, quatenus communicant & parti-
cipant de regularitate, vt notat Glossa, & cum
illa Abbas cap. licet, de officio Ordinarij: & cle-
rici instituti ab Apostolis in primitiua Ecclesia
sunt clerici regulares, non seculares, qui postea
ex regularibus sunt exorti per relaxationem. Vi-
terius quod spectat ad scientiam, nulli dubium
est scientiam necessariam ad regimen animarum
cæteris paribus, longè nobilior, & abundantius
inesse clericis regularibus, quàm secularibus: nam
vt de cæteris taceam, ex nostris Lateranensibus
salem duæ partes ex tribus sunt vel Doctores,
vel Licentiati in Sacra Theologia. puto autem
omnes alios nostris longè doctiores esse, & melio-
res: Deinde cum oporteat Parochum idoneum
esse

quum de monachis de
 & laicis & voluio dicitur
 no debent esse clerici
 huius debet praefici mona-
 e contra, neque in co-
 se laici, & clericorum no-
 gij Ecclesiarum secularium
 cum suis canonici facer-
 men collegium secularium
 canonicum regularium
 eide canonici secularium
 sparis professionis sila-
 entialiter, quatenus factio-
 ne regularium, in iudi-
 & eiusdem professionis
 nihil contra illos faciant,
 res, & seculares clerici
 essentiali, & clericorum
 beneficium in Ecclesia
 abito essentiali, se con-
 tris secularibus in habi-
 in ijs, qui assumuntur ad
 datur posse obijci, quod
 regulari potest. Ita
 ut videtur dicere totum
 o, de regularibus. Verum
 concluderet etiam, si
 non posse obtinere bene-
 At reuera necesse
 ceptionem beneficii loca-
 curati regularis non
 t enim neque Summus
 titel, ut scilicet in regula-
 obligatio votorum, et
 monasterium, de suo
 Quod verum est etiam
 ordine regulari, ut ibi
 hoc, quod constituitur
 non eximitur ab obedi-
 alio superioris, sicut Ep-
 fit proprietarius, sed ad
 temporalium sui benefi-
 us regularis in iudicio
 titatis, et patet, quare sit
 an appareat us, quo proba-
 lantari obtinere beneficium
 e fuit in iudicio ad lo-
 Quod Dei timore
 os regulares posse par-
 s secularibus: dicit enim
 res attulit, alteram, qua
 olis canonice regularibus
 nonachos comprehendit
 cet in Concilio Lateran-
 echi soli per Parochias &
 oc tamen non prohibetur
 quia illi inferunt regu-
 procedit in beneficiis

curatis, procedit etiam in non curatis: nam nul-
 lam est Concilium, nullus Canon, qui haftenus
 prohibent canonicis regularibus adipisci be-
 neficia non curata, sicut etiam nullus Canon
 prohibet adipisci beneficia curata: immo vero
 simpliciter, & latentur Pontifex aufert dubium,
 quod possit oriri in casu nostro: posset enim vi-
 deti indecens, canonicum regularem dimittere
 claustrum, ut maneret apud beneficium seculare.
 Verum hinc indecens, quae sola videtur contra-
 riam opinionem cohonestare, tollitur ex natura,
 & conditione regulae, quam ipsi canonici regula-
 res profitentur, quae laxior est, quam
 regula monastica, quae sicut permittit ca-
 nonico regulari exire solum de claustrum ad
 regendas Ecclesias curatas: ita etiam permittit
 exire solum ad obtinendum beneficium non cu-
 ratum, sed Abbas, & qui contrarium tenent, de-
 cepti sunt, quia crediderunt Canonem permit-
 tere canonicum regulari ademptionem beneficii
 secularis solum propter munus praedicationis,
 quod est privilegium, quod non est verum,
 quia propter hanc causam nihil plus haberet ca-
 nonicus regularis, quam monachus, ut apparet
 ex lectione textus, nec opus fuisse considerare,
 in regula canonicorum esse laxior regula mo-
 nastica, alia igitur fuit ratio, etque peculiaris in
 canonico regulari, quae est latitudo regulae cano-
 nicae, quam rationem non aduerentes Docto-
 res, & pari modo de canonicis regularibus, &
 de monachis ratiocinantes, eodem modo ne-
 gant canonicos, & monachos esse capaces be-
 neficij non curati, in qua re plurimum a vero
 intellecto hinc praedicti Canonis recedere vi-
 dentur.

¶ Sed ad maius robur nostrae sententiae appli-
 cando rationes superius factas sic arguo: Si
 repugnat Canonico regulari obtinere benefi-
 cium seculare non curatum, vel repugnat illi
 ex natura, & conditione proprii ordinis, vel
 sum, vel ex professione, vel ex natura, & con-
 ditione ipsius beneficii, non ex primo capite,
 quia canonicus regularis ex sui natura, & per
 essentia est clericus, & capax cuiuscunque be-
 neficij sine curati, siue non curati: nam in pri-
 mitiva Ecclesia, & per multa secula omnia be-
 neficia sine curata, siue non curata teneban-
 tur a clericis regularibus, & illi in bono statu
 professione non sunt effecti deterioris con-
 ditionis, quam illi, qui a bono statu defece-
 runt, non etiam ex vi suae professionis, quia
 immo canonici regulares in professione ex-
 primunt, quod non acceptabunt beneficium
 seculare, in ius, siue extra ordinem, siue cura-
 tum, siue non curatum, sine licentia suorum
 Superiorum, quae exceptio firmat regulam
 contrarium, quod non intendunt expolia-
 re se proprio iure obtinendi beneficia extra

ordinem siue curata, siue non curata acceden-
 te licentia suorum Superiorum. Tandem non
 repugnat ex natura, & conditione ipsius be-
 neficij: nam illud nihil aliud requirit, nisi,
 ut qui illud tenet, sit clericus apud ad exer-
 cenda munera; propter quae datur ipsum be-
 neficium: quae omnia supponitur esse in
 canonico regulari habente sufficientem scientiam,
 & bonam conscientiam.

Tertio probatur eadem sententia ex facto, XII.
 multi enim reperiuntur ex ordine cano-
 nico assumpti ad dignitates, & canonicatus
 simplices in Ecclesijs secularibus, & in primis in
 Ecclesia Taurinensi Praepositi S. Laurentij
 de plebe Martyrum, qui erat canonicus regula-
 ris, semper erat canonicus Ecclesiae cathedra-
 lis, ut constat ex Privilegio Cuniberti Tauri-
 nensis Episcopi supra capite Quinquagesimo
 Septimo recitato. Similiter in Ecclesia Bono-
 nienti Guido Bassus cognomento Archidia-
 conus, antequam esset Archidiaconus sancti
 Petri, erat canonicus regularis in monasterio
 sancti Victoris Bononiensis: ut dicit Ioannes
 de Nigraulle Apostolicus Bibliothecarius in
 eadem Ecclesia. Lambertus de Fagnano Archi-
 diaconus, qui postea assumptus ad Cardina-
 latum deum Summus Pontifex est renun-
 ciatus, vocatus fuit Honorius Secundus, antea
 fertur fuisse canonicus regularis. Dicitur,
 Ecclesiam Bononiensem, & Taurinensem per
 ea tempora fuisse Regulares, ideo proferam
 exempla recentiora, nam ante annos Viginti
 quinque vel triginta Dominus Cherubinus
 Ariminensis ex nostra congregatione obtinuit
 Archidiaconatum in Ecclesia cathedrali Alex-
 andrina, quem multis annis tenuit. ante annos
 circiter Quindecim Dominus Franciscus Iu-
 stinianus Venetus ex eadem congregatione
 obtinuit canonicatum in Ecclesia cathedrali
 Iustinopolitana. anno vero millesimo sexcente-
 simo decimo sexto Dominus Amilius Carac-
 iolus Neapolitanus obtinuit a felicis. recor-
 dationis Paulo Quinto canonicatum in Eccle-
 sia cathedrali Capriensis, & Summus Pontifex
 iussit examinari, an canonicus regularis esset
 capax canonicatus secularis, & comperta ca-
 pacitate, visa praesertim forma professionis no-
 strorum canonicorum cum clausula illa:
*Et quod nunquam absque licentia Capituli Genera-
 lis diuinae congregationis, vel eius auctoritate surgen-
 tis aliquid cum cura, vel sine cura beneficium accep-
 tatio intus, vel extra ordinem nostrum. Idem
 Pontifex tandem annuit, & supplicationem
 signavit, & haec omnia ipse vidi, & tractavi.*

Quae recolenda existimavi, non quod
 magnopere interfit, nostros canonicos ad be-
 neficia secularia regenda de claustrum recedere:
 sed ut de bono iure nostro constaret, contra
 nonnullos

nonnullos recentiores, quorum omne studium in regularium privilegijs, ac iuribus abradendis positum videtur. illud tandem adijciens, quando casus tulerit assumendi canonicos regulares ad regimen Ecclesiarum, non sine defectu admittendos, & cum conditione à Canone præscripta, vt habeant socium sui ordinis, si commodè fieri possit.

CAPVT SEPTVAGESIMVM TERTIVM.

Quod alij Regularium Ordines sue illorum Autores, & Legislatores, sue præcipui Illustratores ex Ordine Canonicorum Regularium prodierunt.

VI

Alio etiam capite canonici ordinis dignitas, & super cæteros eminentia dignoscitur, quod iuxta regulam Aristotelicam in secundo primæ Philosophiæ texto Quarto: Primum in vnoquoque genere, ceterorum omnium in eodem genere existentium est causa. Ex ordine canonico ceteri omnes vel suam originem traxerunt, vel suos autores, & Legislatores, vel saltem præcipuos illustratores acceperunt. etsi enim ordo monasticus (vt ab illo veluti antiquissimo in Ecclesia ordiamur) vetustissimus fuerit statim post tempora ipsorum Apostolorum, eum tamen à clericali ordine institutum ostendit Dominus Dionysius Areopagita in epistola ad Demophilum monachum, illius ausum obiurgans, quod contra Sacerdotes, & clericos seipsum extulisset, à quibus diuina discere debuisset, & à quibus etiam, vt monachus fieret, accepit. hinc verissimè Ioannes de Nigraualle sæpè allegatus: Inter omnes, inquit, Ecclesiasticos ordines sue religiones, primatum sue maiorem obtinet ordo canonicus, antiquitate, doctrina, regimine, nobilitate, atque Sanctorum numerositate. Antiquitate siquidem, quia ex canonico ordine omnium primario ceteræ omnes religiones veluti ex limpidissimo fonte quasi rivuli proflexerunt. ex eo namque primum monasticus ordo traxit originem: cum enim in primitiua Ecclesia &c. & infra. ideo monachi dicuntur figuratiuè filij Prophetarum, id est clericorum, vel canonicorum: quia in nouo Testamento cessante figura, & succedente veritate ex regularibus clericis, sive canonicis ab Apostolis institutis, vt supra visum est, per prædicationem, & informationem originem habuerunt.

At non solum originem, verum etiam præcipuos illustratores ex eodem ordine canonicorum ipse ordo Monasticus accepit nam Leonem Tertium, & Quartum, Urbanum Secundum, & Paschalem Secundum, quos monachi D. Benedicti suos faciunt, ex ordine canonicorum accepisse inferius in Catalogo virorum illustrium canonici ordinis ostendemus. Idem de Sanctis Bernuardo, & Godehardo Hildesheimensibus Episcopis, Wulfrano Senonensi, Wolstango Ratiponensi, Leodegario, & alij. Idem de Guiberto fundatore monasterij Gemblacensis, de Odone fundatore monasterij Cluniacensis Turonensi antea canonico, in eodem Catalogo præstandum erit.

De Cisterciensibus res adhuc moleto magis conspicua est, cum vnus Malachias regularis canonicus in Hybernia tot Cisterciensium Canonobia fundauerit, cum integra canonicorum monasteria ad Cisterciensium transierint, vt patet de Alua Abbatia canonicorum regularium Leodiensium, quam S. Bernardus in monasterium Cisterciensium mutauit, & de Priore monasterij Eboracensis cum omnibus frè dicti monasterij fratribus ad Cisterciensium profectis, pro quibus ipse D. Bernardus ad Abbatem Eboracensem scripsit epistolam, quæ est in ordine 99. et quorum numero videtur fuisse B. Humbertus, cuius laudes recensuit idem D. Bernardus in proprio Sermone de eodem habito.

Ordo quoque præclarissimus Carthusianorum nonne ab ipsis regularibus canonicis fuit fundatus, & decoratus nam canonicus regularis Ecclesie Rhemensis fuit ipse Bruno primus illustrati autor, vt in eius vita legitur, canonici duo etiam primis coadiutoribus ex S. Rufi congregatione profecti, vtique Stephanus vocatus, alter Dionisius, alter Burgen sis, vt ex Chronicis dictæ congregationis, & in vita S. Hugonis Gratianopolitani apparet, canonicus regularis ipse Hugo Gratianopolitanus, cuius autoritate, & auxilio in sancto operi manû armoerunt & ordinem fundamenta iecerunt, in Ecclesia regulari Gratianopolitana regulariter viuens, vt patet ex illius vita, rogante Ainaldo Morianensi Episcopo descripta, canonicus etiã regularis Hugo alter Lincolniensis in Anglia Episcopus; qui primus instituit Carthusianorum in Angliam inuexit, ex Archidiacono Cantuariensi in Historia Ecclesiastica Anglicana seculo 12. cap. 35. & demum in eadem domus canonicorum regularium acempe Carthusiensis, excubiarum, & Eremi nuncupata in initio serè ipsius fundationis Carthusianorum ordinis illius vitæ normam amplectære fuerunt, ex eodem Archidiacono Cantuariensi.

Congregationis quoque monachorum conditoris D. Benedicti antea S. Iustini, nunc Cassinensis nuncupatæ primum auctorẽ extitisse Ludouicum Balbũ Patricium Venerum postea Episcopum

per Variasium tum dictæ congregationis Chronicon, tum etiam Epitaphium eius tumulo inscriptum, quod in ordẽ S. Iustini Patruina, videlicet in Capitulo monasterij videtur, manifestè adijciunt, quod Epitaphium hic adijcio ad tanti Pontificis dignitatem, & vitæ sanctitatem commemorandam, illud autem est huiusmodi:

Willelmus quadragesimo Domini currentis annis quadraginta tribus, septembris mensis fluente, Progeni Venetæ Balbo Ludouicus in offitio interuicium, tumulo clausus sepelitur in ista splendida de sua, lucenti veritate per orbem. Quæ etiam clementi, humilis, super omnia castus. Hinc Iustina Patruina tunc extitit abbas, Cum sancti normam Benedicti consolidauit. Illius Italia celebris iustrando per vrbes, Cuius Monachis Christo famulantis alio Consilio sancti Præfati, Præfatus, & autor. Vnde postea in aliando scribitur etiam. Eiusque Quatuordecimo Profano Orbi auspicio natus est Variasium inuolutus.

Porro eodem Ludouicum ex canonico regulari ordine S. Angelini, & Priore S. Georgij in Alga ad adem S. Iustina Patruinam migrasse, habere manifestè, & expressè ex literis Bonifacij IX. & Gregorij XII. per quas ordo canonicorum feldicorum S. Georgij de Alga nuncupatorum in eodem monasterio S. Georgij ad hunc effectum per scriptum D. Ludouicum resignato, fuit instituta, quæ literæ in Bullario per Laërtium Chombrinensium recens edito constit. Gregorij Papæ XII. videri possunt.

Vires Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Receptio in Capituoribus, qui sub Innocentio III. anno 1204. est inchoatus, & anno 1209. ab eodem Pontifice confirmatus, antequam dictus ordo regulariter ad Abbatem, & Canonicos S. Victoris Parisiensis pro regularibus institutis adhiberetur ab eodem Pontifice fuerunt destinati. Constitit ex literis eiusdem Innocentij Papæ hinc in 1213. 37. reg. gratis, quæ habentur etiam in Bullario inter illas Bullas Constitutione prima. Eandem ordinem Ioannes Rex Portugallie hinc dominus III. in suis regnis cupiens instaurare, duodecim iuvenes sapientia, & ingenio præclaros delegit, quos ad Priorem S. Vincentij V. in Portugalibus nomine Franciscum destinavit, vt eandem regularem illius ordinis instituerent, & cum illo vitæ regularis institutum in eodem monasterio discerent; atque in hunc modum dictus institutum in partibus Lusitanie ad meliorem frugem, & disciplinam, à qua nonnihil defecerat, optatè est reformatus. Ex Chronicis dicti monasterij S. Vincentij Vlysiiponensis.

DES. Dominico præclarissimi Ordinis Prædicatorum Fundatore non est dubium, quod facit canonicus regularis in Ecclesia Oxoniensi, vt constat ex Breuiario Romano & ex Bul-